

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 28-09-2017
Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: SUMLFI
Sagsnr.: 1706633
Dok. nr.: 429440

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 31. august 2017 stillet følgende spørgsmål nr. 1141 (Alm. del) til ældreministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 1141:

”Ministeren bedes i forlængelse af samrådet i Sundheds- og Ældreudvalget den 24. august 2017 (jf. SUU alm. del – samrådspørgsmål DØ og DÅ) oplyse, om der foreligger evidensbaseret viden om betydningen af kontinuitet i hjemmehjælpen/antallet af forskellige hjemmehjælpere, der besøger den enkelte ældre i hjemmeplejen i forhold til f.eks. den enkelte ældres trivsel og sundhed.”

Svar:

Til brug for min besvarelse har ministeriet anmodet Sundhedsstyrelsen om bidrag til besvarelsen. Sundhedsstyrelsen har i den forbindelse oplyst følgende:

”Det skal bemærkes, at det inden for fristen ikke har været muligt at gennemføre en systematisk indsamling af viden om emnet, så det kan ikke udelukkes, at der findes publikationer eller anden viden om emnet, som Sundhedsstyrelsen ikke har kendskab til.

Sundhedsstyrelsen har aktuelt ikke viden om, at der findes evidensbaseret viden om kontinuitet i hjemmeplejen ift. antallet af hjælpere, der besøger den ældre, og konsekvenser heraf. Emnet berøres i et antal undersøgelser og evalueringer, typisk af kvalitativ karakter, der tegner et billede af sammenhæng mellem oplevet trivsel blandt hjemmehjælpsmodtagere og kontinuitet i hjemmeplejen.

Hjemmehjælpskommissionen fremhævede i sin rapport fra 2013, at stabilitet og struktur, herunder borgerens mulighed for at forudsige, hvornår hjælpen leveres og oplevet kontinuitet i indsatsen, indgår som et af syv parametre med betydning for høj tilfredshed hos modtagere af hjemmehjælp. De syv parametre byggede på en analyse af hjemmehjælpsområdet foretaget af Rambøll¹. Af kommissionens rapport fremgår det bl.a. at:

”For mange borgere er det af afgørende betydning, at de ved, hvornår på dagen de kan forvente at modtage hjælp, og at der ikke er for stor variation fra dag til dag. Det gælder ikke mindst for borgere med demens, der typisk har behov for en høj grad af kontinuitet i hjælpen, hvis de skal være trygge. Mangler der struktur og stabilitet i hjemmebesøgene, føler borgerne sig desuden bundet til hjemmet og uden mulighed for at planlægge deres hverdag.”²

¹ Rambøll (2013): *Borgernes vej gennem systemet – fra visitation til levering af hjemmehjælp.*

² Hjemmehjælpskommissionen (2013): *Fremtidens hjemmehjælp – ældres ressourcer i centrum for en sammenhængende indsats*, s. 81.

Tilfredshed med antallet af forskellige hjælpere er fast indikator i den tilbagevendende undersøgelse af brugertilfredshed på ældreområdet, der senest blev gennemført i 2015 for Sundheds- og Ældreministeriet og KL. I alt 71 % af hjemmehjælpsmodtagere, der modtager praktisk hjælp, er tilfredse eller meget tilfredse med antallet af forskellige medarbejdere i borgerens hjem. 20 % har svaret, at de enten er utilfredse eller meget utilfredse med antallet. Blandt de hjemmehjælpsmodtagere, der modtager hjælp til personlig pleje, er 65 % tilfredse eller meget tilfredse med antallet af forskellige medarbejdere, mens 25 % er utilfredse eller meget utilfredse.

Undersøgelsen viser også, at udviklingen i andelen af tilfredse modtagere af praktisk hjælp og personlig pleje blandt modtagere af hjemmehjælp har været stigende siden 2007³.

Person- og omsorgskontinuitet var også et tema i en kvalitativ undersøgelse om kvalitet i ældrepleje fra 2007, foretaget af SFI⁴. For de ældre handler kontinuitet både om at føle sig tryk ved den person, der kommer hos dem, og om at føle sig tryk ved, at den, der kommer, kender ens behov for hjælp - ikke mindst, hvis der opstår ændringer, som skal rapporteres. Kontinuitet i hjemmehjælpen og kendskab til den enkelte medarbejder betyder også, at man kan bruge energien på selve opgaven uden at behøve at forklare den først.

I en anden undersøgelse foretaget af SFI blev der anvendt spørgeskemaer blandt ældre i 16 kommuner. Her fremgår det også, at kontinuitet i hjemmehjælpen er tæt knyttet til en opfattelse af kvalitet i hjemmeplejen blandt hjemmehjælpsmodtagere⁵.

Kontinuitet berøres derudover i en antropologisk undersøgelse fra 2013 foretaget i Ishøj Kommune. Af rapporten fremgår det, at:

*”Tryghed, tillid og kontinuitet i plejen er afgørende for borgernes tilfredshed med hjemmehjælpen. Den nære relation til fast social- og sundhedshjælper eller social- og sundhedsassistent har stor betydning for vellykket pleje og rehabilitering, da tillid og tryghed danner basis for både trivsel og sundhed hos borgerne. Derudover er hjemmehjælperens relationelle viden, det vil sige den hverdagsviden som opstår i mødet mellem borger og medarbejder, essentiel i forhold til tidlig opsporing og forebyggelse. Dette skyldes blandt andet, at borgerne har tillid til hjemmeplejens ansatte og betror sig til disse.”*⁶

Kontinuitet i hjemmeplejen er endvidere del af en undersøgelse fra 2016 foretaget af Ældre Sagen blandt mere end 1000 hjemmehjælpsmodtagere over 65 år. Her angiver 76 %, at de aldrig har indflydelse på hvilken hjemmehjælper, der kommer hos dem. Dette forhold bidrager til en oplevelse af ikke at have indflydelse på den hjemmehjælp, man modtager⁷.

Jeg kan henholde mig til Sundhedsstyrelsens bidrag.

³ Sundheds- og Ældreministeriet (2015): *Brugerundersøgelse om hjemmehjælp i eget hjem og i plejebolig/plejehjem*.

⁴ Rostgaard, T (2007): *Temaer, roller og relationer i ældreplejen*, SFI.

⁵ Rostgaard, T & Thorgaard, CH (2007): *God kvalitet i ældreplejen. Sådan vægter ældre, plejepersonale og visitatorer*, SFI.

⁶ Hilm, N (2013): *Relationers betydning for trivsel i hjemmeplejen Et borger- og medarbejderperspektiv*, Ishøj kommune, s. 4.

⁷ Ældre Sagen (2016): *Undersøgelse blandt hjemmehjælpsmodtagere*.

Hertil kommer, at jeg, som jeg også flere gange har givet udtryk for, fuldt ud anerkender, at tilrettelæggelsen af hjemmeplejen – herunder borgernes egen indflydelse på hjælpen og antallet af forskellige hjælpere i hjemmet – har stor betydning for borgerens oplevelse af kvalitet i hjemmeplejen.

Færrest mulig forskellige medarbejdere i borgerens hjem er altid at foretrække og bør efter min opfattelse være et helt naturligt mål for både kommunale og private leverandører af hjemmepleje.

Kvalitet i ældreplejen – herunder tryghed og værdighed – er helt afgørende for mig, og jeg forventer da også, at man i kommunerne er meget opmærksomme på, hvordan man bedst muligt tilrettelægger opgaven, så der både tages hensyn til den enkelte borger og behovet for fleksibilitet i tilrettelæggelsen af opgaven.

Med venlig hilsen

Thyra Frank / Louise Filt